

Jugar en català

Els qui érem nens als anys seixanta i setanta -la primera generació que creixia amb un televisor presidint el menjador de casa— solíem jugar en castellà, que era la llengua de les classes a l'escola i la dels referents televisius. Ens passàvem hores de pati i vespres d'estiu fent de 'ladrones y policías', o d' 'indios y pistoleros', perquè, és clar, a la tele feien pel·lícules de 'oeste' i miràvem sempre que podíem els 'dibujos animados'. Els més joves, en canvi, han crescut amb TV3 i la immersió lingüística, que han contribuït de manera decisiva a normalitzar el català i a cohesionar la nostra societat. Aquest procés de normalització, però, encara és lluny d'assolir un estatus per a la llengua catalana que en garanteixi la supervivència enfront d'una altra llengua, molt més poderosa, com el castellà.

Cada any, pels volts de Nadal, assistim a una de les proves més irrefutables que demostra com en són de mentiders i cíncics els qui reneguen de la immersió lingüística: els anuncis de joguines. Sovint hem sentit a dir, per part dels qui voldrien veure el català reduït a simple manifestació folklòrica, que el nostre model de l'escola aboca les criatures al monolingüisme i que s'adoctrina la canalla a l'estil de l'Alemanya nazi. Hi ha qui assegura que es castiga i es margina els nens que utilitzen el castellà a l'hora del pati, i que la canalla de molts pobles i ciutats ignoren la sonoritat angelical de la gloriosa llengua de Belén Esteban. En canvi, quan un engega el televisor, busca un canal en català i repassa els blocs d'anuncis es troba que els anuncis de joguines són -gairebé tots— en castellà. O bé els fabricants de joguines tenen al clatell l'olfacte per vendre el seu producte, o bé és que saben -com sap tothom— que els nens de famílies catalanoparlants no tenen cap problema per entendre el castellà (perquè el senten arreu, començant per la majoria de canals de televisió), però que en canvi n'hi ha molts, en famílies castellanoparlants, que amb prou feines l'associen amb la llengua de la mestra i para de comptar. Voleu una prova més indiscutible de la necessitat de mantenir -i, en tot cas, enfortir— el model escolar d'immersió lingüística en català?

I si els anuncis són en castellà, també ho són les etiquetes, les capses i les instruccions de les joguines. I el castellà és la llengua de les nines i ninots que parlen, i la de la gran majoria de jocs de taula, aparells electrònics, etc. Segons dades recollides per Plataforma per la Llengua, i fetes públiques en el marc de la Festa per al joc i la joguina en català, només un 6% de les joguines que es comercialitzen a casa nostra utilitzen aquesta llengua, i estic segur que no deuen ser pas les més populars, ni les que més presència tenen a les grans superfícies.